

Hoe werkt het WiFi4EU-vouchersysteem?

Onderwerpen: [Regionaal beleid en structuurfondsen](#), [Informatiemaatschappij](#)

Vanuit de gemeenteraad krijgen wij vragen over WiFi4EU, het initiatief om gratis wifi beschikbaar stellen in Europese dorpen en steden. Wij vernamen dat het WiFi4EU-initiatief zal worden geïmplementeerd door middel van een vouchersysteem. Is al bekend hoe dit vouchersysteem moet gaan werken en hoe dit zich gaat verhouden tot andere Europese regelgeving? Zijn er voor onze gemeente ook kosten verbonden aan deelname aan een het WiFi4EU-vouchersysteem?

Antwoord in het kort:

Het WiFi4EU-initiatief van de Europese Commissie werkt inderdaad met een vouchersysteem. Gemeenten kunnen een voucher die een geldbedrag vertegenwoordigt overdragen aan de leverancier van wifi-apparatuur die zij uitkiezen. Deze leverancier kan de voucher vervolgens inwisselen bij de Commissie. Hoewel met een voucher tot 100 % van de kosten kan worden gedekt, is het aanbieden van gratis wifi aan hun burgers en bezoekers voor gemeenten niet kosteloos. De EU financiert via WiFi4EU namelijk de apparatuur- en installatiekosten van wifi-hotspots, maar gemeenten dienen na de installatie zelf te betalen voor het internetabonnement en onderhoud. Dat blijkt uit het onlangs aangepaste [CEF Telecom-werkprogramma 2017](#).

WiFi4EU

Met WiFi4EU faciliteert de Commissie de aanleg van gratis wifi in Europese gemeenten. Daarvoor is in totaal € 120 miljoen beschikbaar in de periode 2017-2020. Met het oog op de bevordering van digitale inclusie moet WiFi4EU het aanbod van gratis lokale draadloze connectiviteit doelgericht ondersteunen. Aanbod van gratis lokale draadloze connectie in openbare lokale buitenruimten hoort daar ook bij. Het WiFi-initiatief werd eind 2016 [aangekondigd](#). Nederlandse gemeenten die overwegen om gratis wifi aan te bieden, kunnen binnenkort een voorstel indienen ter financiering door de EU.

WiFi4EU-vouchers

Zodra de eerste oproep tot het indienen van een voorstel ('call') sluit, zullen succesvolle aanvragers ('begunstigden') van de Commissie een WiFi4EU-voucher ontvangen. Gemeenten moeten vervolgens hun lokale wifi-installatieprojecten nader definiëren en deze in overeenstemming met de geldende (Europese) aanbestedingsregels in de markt zetten, om zo te zorgen voor eerlijke mededinging. Aangezien het CEF Telecom-werkprogramma stelt dat de vouchers per stuk ongeveer € 15.000 waard zullen zijn en er slechts één voucher per gemeente kan worden toegewezen, ligt het voor de hand dat de gemeente in kwestie de [nationale aanbestedingsregels](#) in acht zal moeten nemen. Daarnaast moet uiteraard ook altijd rekening worden gehouden met het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente.

Begunstigden krijgen anderhalf jaar de tijd om hun lokale wifi-installatie in de markt te zetten en af te ronden. Zodra de installatie is afgerond, wordt de WiFi4EU-voucher die de gemeente als begunstigde heeft ontvangen, overgedragen aan de betreffende leverancier

van wifi-apparatuur. Deze leverancier kan de voucher vervolgens inwisselen bij de Commissie om de gemaakte kosten van de EU vergoed te krijgen.

Indienen van voorstellen

De eerste call wordt naar verwachting eind 2017 opengesteld. Vóór die tijd krijgen gemeenten echter al de mogelijkheid om de benodigde onlineformulieren in te vullen en op te slaan zonder daarmee formeel een voorstel in te dienen. Aangezien het aangekondigde WiFi4EU-portaal op dit moment nog niet gelanceerd is, moet er rekening mee worden gehouden dat de eerste call mogelijk pas feitelijk in het eerste kwartaal van 2018 wordt opengesteld.

Voorstellen moeten binnen een gestelde deadline elektronisch worden ingediend via het WiFi4EU-portaal, dat binnenkort wordt gelanceerd. Alle opgevraagde informatie moet binnen deze deadline worden aangeleverd, anders wordt een voorstel niet in behandeling genomen. De Commissie heeft aangegeven dat er in totaal vijf calls zullen worden geopend om lokale wifi-installatieprojecten te ondersteunen gedurende de periode 2017-2020.

Gemeenten die zich ertoe verbinden om gratis toegankelijke lokale draadloze connectiviteit te verstrekken door middel van de installatie van lokale draadloze toegangspunten (wifi-hotspots), komen in aanmerking voor financiële bijstand vanuit WiFi4EU. Voorstellen van gemeenten voor financiering van wifi-projecten die overlappen met 'een bestaand gratis particulier of publiek aanbod met soortgelijke kenmerken, met inbegrip van kwaliteitskenmerken, in dezelfde openbare ruimte', komen niet voor WiFi4EU-financiering in aanmerking. De Commissie stelt dat gemeenten dit kunnen voorkomen door het bereik van de wifi-hotspots zo te ontwerpen dat voornamelijk openbare ruimten worden bestreken en er geen overlap is met het bereik van een particulier of openbaar aanbod. Nadere voorwaarden zijn te vinden in afdeling 4 van de annex bij [richtsnoerenverordening 283/2014](#) (zie ook p. 95 van het [CEF Telecom-werkprogramma 2017](#)).

Allocatie van vouchers

Zoals Europa decentraal eerder al [berichtte](#), zullen WiFi4EU-projecten door de Commissie worden behandeld volgens het 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'-principe. Om te voorkomen dat gemeenten achter het net vissen en te zorgen dat het beschikbare budget van € 120 miljoen op een geografisch evenwichtige wijze verspreid kan worden, zijn de volgende selectiecriteria vastgesteld:

1. Financiering wordt alleen verdeeld onder in aanmerking komende voorstellen voor elke call, ongeacht de minimum- en maximumdrempels (zie punt 3 en 4 hieronder);
2. Elke gemeente komt slechts één keer in aanmerking voor een voucher gedurende de gehele looptijd van het WiFi4EU-initiatief, dat loopt tot 2020;
3. Voor elke call wordt een minimumaantal van 15 vouchers toebedeeld aan elke EU-lidstaat of land van de Europese Economische Ruimte (EER) dat deelneemt aan CEF Telecom, zolang er tenminste genoeg aanvragen zijn;
4. Een maximumpercentage van 8% van het totaal beschikbare budget per call is beschikbaar voor elke EU-lidstaat of EER-land dat deelneemt aan CEF Telecom;
5. Het totaal beschikbare budget voor elke call omvat alle EU-lidstaten of EER-landen die deelnemen aan CEF Telecom, voor zover de Commissie uit die lidstaten of landen voorstellen ontvangt die in aanmerking komen voor financiering.

Kosten voor deelnemende gemeenten

Met WiFi4EU-vouchers kan tot 100% van de 'in aanmerking komende kosten' worden gedekt, onverminderd het medefinancieringsbeginsel. De EU financiert de apparatuur- en installatiekosten van de wifi-hotspots, maar begunstigden betalen zelf het internetabonnement en het onderhoud van de benodigde apparatuur. Dat betekent dus dat er aan 'gratis wifi voor iedereen in Europa' kosten verbonden zijn voor deelnemende gemeenten. Van gemeenten wordt verwacht dat zij tenminste drie jaar gratis wifi-verbinding van goede kwaliteit aanbieden in centra van het openbare leven.

Door: Chris Koedooder, Europa decentraal